

KYSELYLOMAKE: FSD3551 KOULUTERVEYSKYSELY: PERUSOPETUKSEN 8. JA 9. LUOK-
KIEN OPPILAAT SEKÄ LUKIOIDEN JA AMMATILLISTEN OPPILAITOSTEN 1. JA 2. VUODEN
OPISKELIJAT 2019

QUESTIONNAIRE: FSD3551 SCHOOL HEALTH PROMOTION STUDY: EIGHT- AND NINTH-
GRADERS IN BASIC EDUCATION AND FIRST- AND SECOND-YEAR STUDENTS IN UPPER
SECONDARY EDUCATION 2019

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Skuvladearvvašvuohhtajearahallan 2019

Buresboahthin vástidit Skuvladearvvašvuohhtajearahallamii!

1 / 20

- Atte earáide bargoráfi ja fuolat, ahte bállet ieš deavdit iežat skovi ráfis. Ale čuovo olbmáidat vástideami muhto vuojulduva iežat vástádussii.
- Vállje vástádusa, mii lea lagamusas iežat oaivila dehe vásáhusa.

Skovi buot dieđut gieđahallojuvvojit eavttohis luhtolažžan. Don it dárbbáš máinnašit iežat nama mange muttos. Earret dutkiid oktage ii beasa oaidnit skovi. Vástideapmi lea eaktodáhtolaš. Dieđut eai gieđahallo persovnnaid mielde, muhto stuorit ollisvuohhtan. Vástit gažaldagaide rehálaččat.

Vástádusat ávkkástallojuvvojit nuoraid bálvalusaid buorideapmái, oahppolágádusa doaimma ovddideapmái ja dieđalaš dutkamušaide. Dieđut seailuhuvvojit Dearvvašvuoda ja buresbirgejumi lágádusas.

Duogášdieđut

1. Mii lea du virggalas sohka bealli?

- Bárdni
- Nieida

2. Muosáhatgo ahte don leat

- Bárdni
- Nieida
- Goabbánai
- In goabbáge
- Muosáhussan molsašuddá

3. Guđe jagi don leat rieđadan?

_____ ▼

4. Man mánus don leat rieđadan?

_____ ▼

5. Gallát jagi stuđeanta don leat?

- 1. jagi studeanta
- 2. jagi studeanta
- 3. jagi studeanta

6. Čađahatgo duppál- dehe golmmešdutkosa logahagas dehe ámmátlaš oahppolágádusas?

- Juo
- In

Studeren

2 / 20

7. Maid liikot studereapmái dál? Liikon studereapmái

- Hui olu
- Oalle olu
- Oalle unnán
- In ollenge

8. Maid oaivildat iežat joavkkus?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Mu joavkkustan lea buorre bargoráfi	☐	☐	☐	☐
Joavkku vuoigŋa lea dakkár, ahte duosttan lupmosit cealkit iežan oaivila	☐	☐	☐	☐
Mu joavkku stuđeanttat loktet bures ovttas	☐	☐	☐	☐

9. Maid oaivildat iežat oahpaheddjiin?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Oahpaheaddjit roahkasmahttet mu cealkit iežan oaivila oahppadiimmuin	☐	☐	☐	☐
Oahpaheaddjit leat beroštuvvan das, mii munnje gullo	☐	☐	☐	☐

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Oahpaheaddjit meannudit minguin studeanttaiguin vuoiggalaččat	☐	☐	☐	☐

10. Makkár vejolašvuohta dus lea leamaš váikkuhit čuovvovaš áššiide oahppolágádusastat **dán lohkanjagi** áigge?

	Hui buorre	Oalle buorre	Ii buorre iige heittot	Oalle heittot	Hui heittot
Oahppodiimmuid ordnemat (omd. barganvuogit)	☐	☐	☐	☐	☐
Studerema plánen (ee. oahppodiimmuid sajušteapmi, studerenbeaivvi álgínáigemuddu, iskkusordnemat)	☐	☐	☐	☐	☐
Diibmogaskkaid dehe bottuid plánen dehe ollašuttin	☐	☐	☐	☐	☐
Oahppolágádusa oktasaš njuolggadusaid ráhkadeapmi	☐	☐	☐	☐	☐
Oahppolágádusa sajiid plánen dehe čorgen	☐	☐	☐	☐	☐
Skuvlaboradeapmi (ee. biebmolisttut, sajiid loaktin)	☐	☐	☐	☐	☐
Oahppolágádusa fáddábeivviid, feasttaid, mohkiid ja leairaskuvllaid ordnen	☐	☐	☐	☐	☐

11. Muosáhan iežan lea dehálaš oassi

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Luohkkáservoša	☐	☐	☐	☐	☐
Skuvlaservoša	☐	☐	☐	☐	☐

12. Maid oaivvildat diibmogaskkain ja bottuin?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Mun balan diibmogaskkain dehe daidda sirdáseamis	☐	☐	☐	☐	☐
Diibmogaskkain dovddan iežan oktonassan	☐	☐	☐	☐	☐
Sávalin diibmogaskaide eanet ordnejuvvon prográmma	☐	☐	☐	☐	☐

13. Leatgo dus váttisvuođat čuovvovaš áššiin, mat laktásit studereapmái?

	li ollenge	Oalle unnán	Oalle olu	Hui olu
Oahpahusa čuovvun oahppadiimuin	☐	☐	☐	☐
Leavssuid dehe eará danveardásaš bargguid bargan	☐	☐	☐	☐
Iskosiidda ráhkkaneapmi	☐	☐	☐	☐
Bargguid bargan, mat gáibidit čállima	☐	☐	☐	☐
Bargguid bargan, mat gáibidit lohkama	☐	☐	☐	☐
Bargguid bargan, mat gáibidit rehkenastima	☐	☐	☐	☐
Njálmmálaš ovdanloaiddastus	☐	☐	☐	☐
Vástideapmi diimuin	☐	☐	☐	☐
Rusttegiid (digitála teknihka dehe prográmmaid) geavaheapmi, mat adnojuvvojit studereamis	☐	☐	☐	☐

14. Leatgo čuovvovaš áššit heađuštan du oahppolágádusas **dán lohkanjagi** áigge?

	li ollenge	Muhtun veardde	Olu
Liiggás báhkas siste	☐	☐	☐
Liiggás galmmas siste	☐	☐	☐
Moskku (heajos) áibmu	☐	☐	☐
Unohis hádja	☐	☐	☐
Studerensajiid baskivuolta	☐	☐	☐
Šlápma	☐	☐	☐
Ilá čuovgat dehe čuovggaheapme	☐	☐	☐
Unohis bargostuolut, bargobeavddit dehe eará viessogálvvut	☐	☐	☐
Heajos hivessegat, gárvodansajit ja basadansajit	☐	☐	☐

15. Man dávjá dus leat leamaš **dán lohkanjagi** áigge

	Eai ollenge	Muhtun geardde jagis	Mánnosaččat	Vahkosaččat	Beaivválaččat dehe measta beaivválaččat
Maŋŋoneamit	☐	☐	☐	☐	☐
Lobihis eretorrumat, soaidnárastin (šlárvadeapmi)	☐	☐	☐	☐	☐
Eretorrumat buozalmasaid dihte	☐	☐	☐	☐	☐

16. Leatgo vásihan čuovvovašlágán dovdamušaid, mat laktásit stuđereapmásat?

	Eai jur goassige	Muhtun geardde mánus	Muhtun geardde vahkus	Measta beaivválaččat
Orun hávkame skuvlabargui	☐	☐	☐	☐
Orru, ahte iežan stuđeremiin ii leat šat mearkkašupmi	☐	☐	☐	☐
Mus lea bisttehisvuoda dovdamušat iežan stuđeremiin	☐	☐	☐	☐

Givssideapmi

3 / 20

Givssidemiin dárkkuhuvvo dás dat, go nubbi oahppi dehe oahppiid joavku dadjá dehe dahká unohis áššiid muhtin oahppái. Givssideapmi lea maid dat, go oahppi givssiduvvo **duoǰážassii**, vugiin maša son ii liiko. Givssideapmi ii leat dat, go guokte sulaid **ovttagiervrat** oahppi riidaleaba.

17. Man dávjá don leat givssiduvvon **dán lohkanbaji** áigge?

- Máŋgga have vahkus
- Sulaid okte vahkus
- Hárvvit
- In ollenge

18. Man dávjá don leat oassálastán eará stuđeanttaiguin givssideapmái **dán lohkanbaji** áigge?

- Máŋgga have vahkus
- Sulaid okte vahkus
- Hárvvit

- In ollenge

Jos don it leat givssiduvvon dehe it ieš leat oassálastán givssideapmái skuvllas dán lohkanbaji áigge, sirdás gažaldahkii 21.

19. Leatgo don muitalan oahppolágádusa muhtin ráves olbmui **dán lohkanbaji** áigge oahppolágádusas dáhpáhuvvan givssideamis?

- Juo
- In (sirdás gažaldahkii 21)

20. Mii lea dáhpáhuvvan dan maŋnel, go leat muitalan givssideamis?

- Givssideapmi lea nohkan
- Givssideapmi lea unnon
- Givssideapmi lea joatkašuvvan dego ovdalge
- Givssideapmi lea vearránan
- In dieđe

Dearvvašvuohta

4 / 20

21. Maid oaivvildat iežat dearvvašvuohtadilis?

- Hui buorre
- Oalle buorre
- Gaskageardán
- Oalle dehe hui heittot

22. Guhkkodat ja deaddu (merke čavdelohkun)

Guhkkodat

cm

Deaddu

kg

23. Leatgo dus leamaš maŋimus vássán **jahkebeali** áigge muhtumat čuovvovaš dávdamearkkain ja man dávjá?

	Hárve dehe ii ollenge	Sulaid oktii mánus	Sulaid oktii vahkus	Measta juohke beaivve
Niske- dehe hárdubákčasat	☐	☐	☐	☐
Čielggi vuolleoasi gibut	☐	☐	☐	☐
Čoavjebákčasat	☐	☐	☐	☐
Váttisvuođat nahkáriid rohttemis dehe gullán ihkku	☐	☐	☐	☐
Oaivesearggahat	☐	☐	☐	☐
Váiban dehe hejot veadjin	☐	☐	☐	☐

24. Leago dus doaktára gávnahan muhtun guhkesáigge buozalmas dehe dearvvašvuođa buncarakkis?

- Ii
- Juo

25. Mat áššiid leat dutnje álkit dehe váddásat?

	Eai váttisvuođat	Veaháš váttisvuođat	Olu váttisvuođat	Ii lihkostuva obanassiige
Leago dus váttis oaidnit (jos anát čalbmelásiid dehe čieguslinssaid, nu árvvoštala iežat oaidnima daiguin)?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis gullat hupmama (jos anát gullanapparáhta, nu árvvoštala iežat gulu dainna)?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis vázzit sulaid kilomehterbeale, ovdamearkka dihte faláštallangietti birra?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis atnit ávvira alddát dehege leatgo dus váttisvuođat ovdamearkka dihte boradeamis dehe gápmagiid julggiide bidjamis?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis hupmat nu, ahte eará olbmot go bearrašat ipmirdit du?	☐	☐	☐	☐

26. Mat áššiid leat dutnje álkit dehe váddásat?

	Eai válttisvuodat	Veaháš válttisvuodat	Olu válttisvuodat	li lihkostuva obanassiige
Leago dus váttis oahppat odđa áššiid?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis muitit áššiid?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis vuojuđuvvat, vaikko bargu livččii du mielas somá?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis dohkkehit rievdadusaid iežat rutiinnaide?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis hálldašit iežat meannudeami?	☐	☐	☐	☐
Leago dus váttis oažžut ustibiid?	☐	☐	☐	☐

Miella

5 / 20

27. Man dávjá čuovvovaš buncaraggát leat váivvidan du skovi deavdim ovddit **guovtti vahku** áigge?

	li obanassiige	Mánnga beaivve	Eanas oasi beaivvis	Measta juohke beaivve
Jierásnuvvama, átestuvvama dehe čiegus vašáskuvvama dovdu	☐	☐	☐	☐
In leat bastán heaitit dehe hálldašit fuolastuvvaman	☐	☐	☐	☐
Badjelmearálaš fuolastuvvan sierralágán áššiin	☐	☐	☐	☐
Válttisvuohta lotkkodit	☐	☐	☐	☐
Nu leabuhis dilli, ahte lea váttis orrut ovttá sajis	☐	☐	☐	☐
Miedisvuohta hárbmat dehe eardut álkit	☐	☐	☐	☐
Ballu das, ahte juoga gáfat sáhtálii dáhpáhuvvat	☐	☐	☐	☐
Dušše unnanaš beroštupmi dehe návddašeapmi sierralágán áššiid dahkamis	☐	☐	☐	☐
Šlundivuohta, nuonddahallan, doaivvuhisvuohta	☐	☐	☐	☐

28. Vulobealde leat čuoččuhusat, mat giedahallet miellalági sierralágán iešvugiid. Vállje juohke cealkkajoavkkus ovttá molssaeavttu, mii buoremusat govvida dan, makkárin dovddat iežat dálá áigge.

- Mun in leat morašlaš.
 - Mun lean morašlaš
 - Mun šlundán álohii ja lean morašlaš, inge beasa dán miellalágis earránassii.
 - Mun lean nu iluheapme, ahte in šat ceavzze.
-
- Boahhteáigi ii earenoamážit baldde mu.
 - Boahhteáigi baldá mu.
 - Dovddan, ahte boahhteáiggis ii leat munnje mihkkege fállanládje.
 - Dovddan, ahte boahhteáigi lea doavvuheapme, inge jáhke áššiid dás buorránit.
-
- Áššit buktet munnje duhtadeami dego ovdalge.
 - In máhte návddašit áššiin seamma ládje go ovdal.
 - In oaččo šat duodalaš duhtadeami mastege.
 - Mun lean duhtameahttun ja dolkan buot áššiide.
-
- Mus eai leat earenoamáš sivalašvuoda dovddut.
 - Mus lea dájvja sivalaš orrun.
 - Eanas áiggiid dovddan oalle olu sivalašvuoda duohkinan.
 - Dovddan duojážasii sivalašvuoda duohkinan.
-
- In leat behtton alccesan.
 - Mun lean behtton alccesan.
 - Mus lea vuostemiella iežan guovdu.
 - Vašuhan iežan.
-
- Basttán dahkat mearrádusaid dego álot ovdalge.
 - Maŋidan mearrádusa dahkama dájvjit go ovdal.
 - Mus lea hui váttis dahkat mearrádusaid.
 - In bastte šat ollenge dahkat mearrádusaid.

29. Leatgo don leamaš fuolas miellalágis manimus gollan **12 mánu** áigge?

- In (sirdás gažaldahkii 31)
- Juo, muhto lean muitalan áššis soapmásii
- Juo, muhto in leat muitalan áššis geasage

30. Leatgo ožžon doarjaga ja veahki manimus gollan **12 mánu** áigge áššiin, mat laktásit miellaláhkásat?

	Juo, olu	Juo, muhtun veardde	In, muhto livččen dárbbášan	Mun in leat dárbbášan veahki
Oahppolágádusa ráves olbmuin (oahpaheaddji, dearvvašvuohtadikšu, doavttir, psykologa, kuráhtor)	☐	☐	☐	☐
Bálvalusain oahppolágádusa olggobealde (omd. dearvvašvuohtaguovddáš, mielladearvvašvuohtabálvalusat, nuoraidoaimma bálvalusat)	☐	☐	☐	☐
Iežat váhnemiin	☐	☐	☐	☐
Ustibiin ja eará lagaš olbmuin	☐	☐	☐	☐

Ustibat

6 / 20

31. Leatgo dus dál duođaid lagas ustit, geainna sáhtát ságastallat luhtolaččat measta buot iežat áššiin?

- Eai leat lagaš ustibat
- Lea okta lagaš ustit
- Leat guokte lagaš ustiba
- Leat eanet lagaš ustibat

32. Dovddatgo iežat oktonassan?

- In goassige
- Hui hárve

- Muhtumin
- Oalle dávjá
- Duojážassii

Servvoštallan ja seksuáladearvvašvuohta

7 / 20

33. Mii čuovvovaččain govve buoremusat seksuála orientašuvnnat dálá áigge?

- Hetero
- Bi- dehe panseksuála
- Homo dehe lesbo
- Mihkkege dain, mat leat ovddabealde, ii govve mu
- In máhte dadjat

34. Servvoštalatgo dál?

- In (sirdás gažaldahkii 36)
- Juo

35. Mot čuovvovaš áššit govvidit dálá servvoštallamat?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Servvoštallangaskavuodastan sáhtán leat ollásii iehčan	☐	☐	☐	☐	☐
Lean duhtavaš iežan gorudii	☐	☐	☐	☐	☐
Servvoštallanguoibmán atná árvvus mu goruda	☐	☐	☐	☐	☐
Sáhtán ollásit luohhtit servvoštallanguoibmásan	☐	☐	☐	☐	☐
Moai hupme goabbat guoibmáseame gudnejahttiládje.	☐	☐	☐	☐	☐
Servvoštallangaskavuodas sáhtte dovddahit goabbat guoibmáseame lagašvuođa ja ráhkisvuođa	☐	☐	☐	☐	☐

36. Leatgo goassige leamašan anašeame (cinne- dehe bahtaráigeanašeapmi)?

- In leat (sirdás gažaldahkii 38)
- Lean

37. Maid eastadanvugiid geavaheidde mañimus anašeamis? *Sáhtát válljet máŋga molssaeavttu.*

- Kondoma
- E-pilleraid, eastadanrieggá dehe –loastara
- Spirála
- Mañjeeastadeami anašeami mañjel
- Juoga eará vuogi
- Ean maidege, sávve oažžut máná
- Ean maidege, eará ákka dihte
- In dieđe

38. Leatgo goassige bargan eará seakssá go anašeami (cinne- dehe bahtaráigeanašeapmi)?

- In leat (sirdás gažaldahkii 40)
- Lean

39. Man galle seaksaguoimmi dus leat leamaš iežat eallima áigge?

40. Dárbbášatgo juoidá čuovvovaččain?

	Juo	In	In dieđe
Vejolašvuoda ságastallat soapmásiin olmmošgaskavuodain ja seksuálavuodas	☐	☐	☐
Eanet dieđu gorudis	☐	☐	☐
Eanet dieđu vejolašvuodas šaddat áhpeheapmen.	☐	☐	☐

	Juo	In	In dieđe
Nuvttá kondomaid	☐	☐	☐
Hálbbit eastadanvugiid	☐	☐	☐
Eanet dieđu seaksadávdain	☐	☐	☐
Lassidieđu, mot sáhtán dingot klamydiadeastta	☐	☐	☐
Vahkuloahpaid dehe eahkeidiid rabas vuostávdimiid destemiid ja neavvuma várás	☐	☐	☐

Muhtin riikkain nieiddaide dehe bártniide dahkkojuvvojit birračuohpadusat, main sáhtta leat váikkuhus dearvvašvuhtii.

Bártniid **ii-dálkkasdieđalaš** birračuohpadusain dárkkuhuvvo doaimbaidju, mii vuodđuduvvá oskkoldatlaš dehe kultuvrralaš ákkaide, ja mas bártni návllis čuhppojuvvo ovdanáhkki.

Nieiddaid birračuohpadusain dárkkuhuvvojit doaimbaidju, mat dahkkojuvvojit kultuvrralaš dehe eará **ii-divššolaš** ákkaiguin, ja maidda laktása nissoniid olgguldas sohka beallealániid muhtin oasi dehe dievaslaš eret čuohppan dehe daid vaháguhttin muhtin eará vuogi mielde.

41. Leago dutnje dahkkon birračuohpadus?

- In
- Juo
- In máhte dadjat

Bániid bassan

8 / 20

42. Man dávjá basat iežat bániid?

- En goassige
- Hárvvibut go oktii mánuš
- Unnimusat oktii vahkus, muhto in beaivválaččat
- Oktii beaivvis
- Dávjjit go oktii beaivvis

Boradeapmi

9 / 20

43. Man dávjá borat čuovvovaš mállásiid **studerenvahku** áigge?

	Vida beaivve áigge	3-4 beaivve áigge	1-2 beaivve áigge	In oktege
Iđitbihttá	☐	☐	☐	☐
Skuvlamális	☐	☐	☐	☐

Oadđin

10 / 20

44. Galle áigge manat dábálaččat nohkkat? *Vástit goappánai sadjái.*

	Árggaid	Vahkuloahpaid
Sullii diibmu 19:00 dehe árat	☐	☐
Sullii diibmu 19:30	☐	☐
Sullii diibmu 20:00	☐	☐
Sullii diibmu 20:30	☐	☐
Sullii diibmu 21:00	☐	☐
Sullii diibmu 21:30	☐	☐
Sullii diibmu 22:00	☐	☐
Sullii diibmu 22:30	☐	☐
Sullii diibmu 23:00	☐	☐
Sullii diibmu 23:30	☐	☐
Sullii diibmu 24:00	☐	☐
Sullii diibmu 00:30	☐	☐
Sullii diibmu 01:00	☐	☐
Sullii diibmu 01:30	☐	☐
Sullii diibmu 02:00	☐	☐
Sullii diibmu 02:30	☐	☐
Sullii diibmu 03:00	☐	☐
Sullii diibmu 03:30	☐	☐
Sullii diibmu 04:00 dehe manjel	☐	☐

45. Galle áigge don dábálaččat gullát? *Vástit goappánai sadjái.*

	Árggaid	Vahkuloahpaid
Sullii diibmu 05:00 dehe árat	☐	☐
Sullii diibmu 05:30	☐	☐
Sullii diibmu 06:00	☐	☐
Sullii diibmu 06:30	☐	☐
Sullii diibmu 07:00	☐	☐
Sullii diibmu 07:30	☐	☐
Sullii diibmu 08:00	☐	☐
Sullii diibmu 08:30	☐	☐
Sullii diibmu 09:00	☐	☐
Sullii diibmu 09:30	☐	☐
Sullii diibmu 10:00	☐	☐
Sullii diibmu 10:30	☐	☐
Sullii diibmu 11:00	☐	☐
Sullii diibmu 11:30	☐	☐
Sullii diibmu 12:00	☐	☐
Sullii diibmu 12:30	☐	☐
Sullii diibmu 13:00 dehe manjel	☐	☐

Faláštallan

11 / 20

46. Galle diimmu vahkus faláštalat **friddjaáigge** nu, ahte lahpastuvat ja bivastuvat?

- In ovttage
- Sulaid ½ diimmu
- Sullii 1 diimmu
- Sullii 2-3 diimmu
- Sullii 4-6 diimmu

- Sullii 7 diimmu dehe eanet

47. Man dájvá hárjehat lihcadeami dehe faláštalat oahpisteami mielde dehe iešheanalaččat **friddjaáigge**?

	Measta beaivválaččat	Juohke vahku	Juohke mánu	Hárvvit	In goassige
Oahpistuvvon searvvi dehe organisašuvvna diimmuin, hárjehusain dehe gilvvuin/kámpain	☐	☐	☐	☐	☐
Iešoaivves	☐	☐	☐	☐	☐

Faláštallamiin dárkkuhuvvo dás visot dakkár doaibma, mji lokte váimmu coahkkima ja oažžu du oanehassii šieddaluvvat ovdamearkka dihte faláštaladettiin, spealadettiin ustibiiguin, skuvlamátkkis, diibmogaskkas dehe skuvlla faláštallandiimmuin. Lihcadeapmi lea ovdamearkka dihte ahccilis vázzin, viehkan ja sykkelastin.

48. Smiehta buot lihcadeapmát vássán **7 beaivve** áigge. Man galle beaivve don leat lihkeadan anjke diimmu beaivvis?

- 0 beaivve
- 1 beaivve áigge
- 2 beaivve áigge
- 3 beaivve áigge
- 4 beaivve áigge
- 5 beaivve áigge
- 6 beaivve áigge
- 7 beaivve áigge

Borgguheapmi ja gárrenávdnasat

12 / 20

49. Man galle sigareahta, biibbodyevva ja sigára leat borgguhan oktiibuot dán rádjái?

- In ovttage (sirdás gažaldahkii 52)
- Dušše ovtta (sirdás gažaldahkii 52)
- Sullii 2-50
- Badjel 50

50. Mii čuovvovaš molssaeavttuin govvida buoremusat **du dáláš borgguheamát?**

- Borgguhan oktii vahkus dehe dávjjit
- Borgguhan oktii vahkus dehe dávjjit, in goitge beaivválaččat
- Borgguhan hárvvit go oktii vahkus
- Lean streaikkas dehe heaitán borgguheamis

51. Man dávjá borgguhat oahppolágádusas?

	In goassige	Duollet dálle	Juohke beaivve
Oahppolágádusas, dan šiljus	☐	☐	☐
Oahppolágádusa lahkosiin stuđerenbeaivve áigge	☐	☐	☐

52. Leatgo goassige geavahan dáid?

	In ollenge	Lean geahččalan oktii dehe moddii	Geavahan duollet dálle	Geavahan beaivválaččat	Lean geavahan, muhto heiten
Snuvssa	☐	☐	☐	☐	☐
Čáhcebiippu (shisha)	☐	☐	☐	☐	☐

53. Geavahatgo šleađgaduhpáha, mii doallá sisttis čuovvovaš ávdnasiid? *Vástit juohke gurgadassii.*

	In ollenge	Lean geahččalan oktii dehe moddii	Geavahan duollet dálle	Geavahan beaivválaččat	Lean geavahan, muhto heiten
Nikotiinna	☐	☐	☐	☐	☐
Duhpátsmáhkaid	☐	☐	☐	☐	☐
Eará smáhkaávdnasiid (omd. heđensmáhkát)	☐	☐	☐	☐	☐
Juoidá eará	☐	☐	☐	☐	☐

54. Gos háhket **manimus 30 beaivve** áigge iežat geavahan duhpátbuktagiid? *Vástit goappánai sadjái.*

	Sigarehtat	Snuvsa
In leat geavahan maŋimus 30 beaivvi áigge	☐	☐
Osten ieš gávppis	☐	☐
Osten ieš kioskkas dehe bensiidnastašuvnnas	☐	☐
Osten ieš restauránŋas dehe báras	☐	☐
Osten ieš dámpas dehe olgoriikkain	☐	☐
Dingojin neahttagávppis	☐	☐
Háhken sosiála media bakte	☐	☐
Mu váhnemat dehe oappážit vižže dehe fálle	☐	☐
Válden ruovttus lobihaga	☐	☐
Mu olbmát vižže dehe fálle	☐	☐
Soames eará ráves olmmoš dehe amas olmmoš vieččai dehe fálai	☐	☐
Eará sajes	☐	☐

55. Gos don háhket **maŋimus 30 beaivve** áigge iežat geavahan šleađgaduhpáhiid dehe šleađgaduhpátdárbašiid? *Vástit buot sajiide.*

	Šleađgaduhpát	Nikotiidnaávdnasat	Eará ávdnasat
In leat geavahan maŋimus 30 beaivve áigge	☐	☐	☐
Osten ieš gávppis	☐	☐	☐
Osten ieš kioskkas dehe bensiidnastašuvnnas	☐	☐	☐
Osten ieš restauránŋas dehe báras	☐	☐	☐
Osten ieš dámpas dehe olgoriikkain	☐	☐	☐
Dingojin neahttagávppis	☐	☐	☐
Háhken sosiála media bakte	☐	☐	☐
Mu váhnemat dehe oappážit vižže dehe fálle	☐	☐	☐
Válden ruovttus lobihaga	☐	☐	☐
Mu olbmát vižže dehe fálle	☐	☐	☐

	Šleađgaduhpát	Nikotiidnaávdnasat	Eará ávdnasat
Muhtun eará ráves olmmoš dehe amas olmmoš vieččai dehe fálai	☐	☐	☐
Eará sajes	☐	☐	☐

56. Maid oaivvildat iežat **manimus jahkebeale** áigge oaidnin duhpátskáhpuid váruhusmerkemiin?

- In leat oaidnán duhpátskáhpu
- In leat fuobmán váruhusmerkemiid
- Dat ožžo mu jurddašit borgguheami heaitima
- Dat ožžo mu jurddašit borggukeahtesin bissuma
- In jurddašan dain jur maidege

57. Leatgo du váhnemat borgguhan du eallináigge?

	Eadni	Áhčči	Eará váhnen
Eaba leat borgguhan	☐	☐	☐
Leaba borgguhan, muhto heaitán	☐	☐	☐
Borgguheaba dálá áigge	☐	☐	☐
In dieđe	☐	☐	☐

58. Man olu buot buohkanassii geavahat alkohola, ovdamearkka dihte bealle burkke vuollaga dehe eanet?

- Okte vahkus dehe dávjjit
- Moatte have mánus
- Sullii oktii mánus
- Hárvvit
- In geavat alkoholajuhkamušaid (sirdás gažaldahkii 61)

59. Man dávjá geavahat alkohola **gárremiidda** rádjái?

- Oktii vahkus dehe dávjjit
- Sullii 1-2 háve mánus
- Hárvvit
- In goassige

60. Mot don háhket mannan atnogeardde iežat návddašan alkoholajuhkamušaid?

	Juo	Ii
Osten ieš Alkos	☐	☐
Osten ieš gávppis	☐	☐
Osten ieš kioskkas dehe bensiidnastašuvnnas	☐	☐
Osten ieš restauráŋŋas dehe báras	☐	☐
Osten ieš dámpas dehe olgoriikkain	☐	☐
Áhčči dehe eadni vieččai dehe fála	☐	☐
Boarrásiid oappážit vižže dehe fále	☐	☐
Válden ruovttus lobihaga	☐	☐
Mu olbmát vižže dehe fále	☐	☐
Soames eará ráves olmmoš dehe amas olmmoš vieččai dehe fála	☐	☐

61. Geavahago soames du váhnemiin liiggás olu alkohola?

- Ii (sirdás gažaldahkii 63)
- Juo

62. Leago dat hehtten du?

- Ii
- Juo

63. Leatgo goassige geahččalan dehe geavahan čuovvovaš ávdnasiid?

	In goassige	Oktii	2-4 háve	5 háve dehe dávjjit
Marihuána tai hášša (kannabisa)	☐	☐	☐	☐
Susttašan juoidá gárehuhtti ávdnasa (liimma, butána ded.) vai gárehuvat	☐	☐	☐	☐
Dáلكasiid (ráfáidáhtti, nagir- dehe searggahatdálkasiid) dehe alkohola ja dálkasiid ovttas vai gárehuvat	☐	☐	☐	☐
Ekstása, amfetamiinna, Subutexa, heroiinna, kokaiinna, LSD:a, gamma dehe eará danveardásaš gárehuhtti ávdnasiid	☐	☐	☐	☐
Gárehuhtti ávdnasiid, mas it diehtán, mii dat lei	☐	☐	☐	☐

64. Muittohala maŋimus vássán **30 beaivvi**. Man galle háve don leat geavahan ovddit gažaldagas namuhuvvon gárehuhtti ávdnasiid?

	In ollenge	Oktii	2-4 háve	5 háve dehe dávjjit
Marihuána dehe hášša (kannabisa)	☐	☐	☐	☐
Juoidá eará ovddit gažaldagas namuhuvvon gárehuhtti ávdnasa	☐	☐	☐	☐

65. Makkárin árvoštalat iežat ahkásaččaid vejolašvuođaid háhkat narkotihkaid, ovdamearka dihte marihuána dehe hášša (kannabisa), iežat báikegottis?

- Hui álki
- Oalle álki
- Oalle váttis
- Hui váttis
- In dieđe

66. Olbmui leat sierralágán ipmárdusat das, mii lea dohkálaš ja mii ii. Dohkkehatgo don iežat ahkásaččain čuovvovaš áššiid?

	Juo	In	In máhte dadjat
Borgguheapmi	☐	☐	☐

	Juo	In	In máhte dadjat
Snuvssen	☐	☐	☐
Šleađgaduhpáha atnu	☐	☐	☐
Alkohola juhkan unnánaš meriid mielde	☐	☐	☐
Alkohola juhkan gárehuvvama rádjái	☐	☐	☐
Marihuána (kannabisa) borgguheapmi	☐	☐	☐

Bárttit

13 / 20

67. Leago dutnje dáhpáhuvvan **dán lohkanjagi** áigge oahppolágádusas dehe skuvlamátkkis bárti, man dihte leat fitnan doaktára, dearvvašvuohtadkšu dehe buohccedikšu luhtte?

	Ii oktege	Oktii	Guovtte have dehe dávjjit
Diibmogaskkas	☐	☐	☐
Faláštallandiimmus	☐	☐	☐
Eará diimmus	☐	☐	☐
Bargoeallimii oahpásnuvvamis	☐	☐	☐
Skuvlamátkkis	☐	☐	☐

68. Leago dutnje **dán lohkanjagi** áigge dáhpáhuvvan **eará áigge** go stuđerenbeaivve áigge dehe skuvlamátkkis lihkohisvuohta dehe bárti, man dihte don leat fitnan doaktára, dearvvašvuohtadikšu dehe buohccedikšu luhtte?

	Ii oktege	Oktii	Guovtte have dehe dávjjit
Mohtorfievrru mátkkošteaddjin dehe vuoddjin	☐	☐	☐
Sihkkelasttedettiin	☐	☐	☐
Vácci (omd. biilla nordin dehe vuojáhallan)	☐	☐	☐
Faláštallansearvvi dehe friddjaáigge faláštallama olis	☐	☐	☐
Ruovttus dehe ruoktošiljus	☐	☐	☐

	li oktege	Oktii	Guovtte have dehe dávjjit
Barggus dehe bargosajis	☐	☐	☐
Eará have friddjaáigge	☐	☐	☐

69. Leago dutnje **dán lohkanjagi áigge/dán lohkanjagis dáhpáhuvvan bárti**, go ledjet gárremiin, man dihte leat fitnan doaktára, dearvvašvuodadivššára dehe buohccedivššára luhtte?

- li oktege
- Oktii
- Guovtte have dehe dávjjit

Heađušteapmi ja veahkaváldi

14 / 20

Fysihkalaš veahkaváldi

70. Leatgo dutnje dahkkon mañimus gollan **12 mánu** áigge čuovvovaš áššit?

	Juo	li
Suoláduvvon dehe geahččaluvvon suoládit juoga veahkaválddiin dehe dainna uhkidemiin	☐	☐
Muđuid suoláduvvon juoga	☐	☐
Uhkiduvvon vaháguhttot fysalaččat	☐	☐
Rohkkahuvvon fysalaččat dego čorpmađuvvon, čikčojuvvon dehe adnon juoga vearju	☐	☐

Seksuála heađušteapmi ja veahkaváldi

Duš lea riekti mearridit, mainna lágiin du duohtadit. Jos soames lea duohtadan du moive- dehe unohis vugiin, dehe lea bákkuhan du duohtadit iežat, nu lea dehálaš, ahte mitalat das maid ráveš olbmui, geasa luohat. Sáhtát mitalit áššis ovdamearkka dihte oahpaheaddjái dehe iežat oahppolágádusa dearvvašvuohadikšui.

71. Leatgo muosáhan heađušteaddji seksuála evttohallama dehe vuortnuheami mañimus gollan **12 mánu** áigge?

	Juo	In
	☐	☐

	Juo	In
Telefovnnas dehe interneahhtas	☐	☐
Oahppolágádusas	☐	☐
Áiggeájiid olis	☐	☐
Gáhta nalde, gávpeguovddážiin dehe eará almmolaš sajis	☐	☐
Du dehe muhtun eará olbmo ruovttus dehe eará priváhta sajis	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 73.

72. Gii lea dahkan dutnje ovddit gažaldagas govviduvvon seksuála headušteami mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát válljet eanet olbmuid.*

- Ustit dehe eará oahpes nuorra dehe mánná
- Bearraša ráves olmmos (eadni, eadnebealli, áhčči, áhččebealli, váhnema servvoštallanguoibmi)
- Sadjásašbearraša eadni dehe áhčči
- Oappáš (oabbá, viellja, oabbábealli, vielljabealli)
- Eará fuolki (áddjá, áhkku, goaski, muottá, eanu, siessá, eahki, čeahči, oambealle, vilbealle)
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjaluslágádusa oahpisteadji dehe dikšu
- Oahpaheaddji dehe oahppolágádusa eará ráves olmmoš
- Áiggeáji oahpisteadji, hárjeheaddji dehe eará danveardásaš
- Amas olmmoš
- Eará olmmoš

73. Leatgo muosáhan juoidá čuovvovaččain mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Bággehallat nuoladit	☐	☐
Goruda intiima sajiid duohtadeami du dáhtu vuostá	☐	☐
Anašepmái dehe earalágán seksii átesteami dehe bákkuheami	☐	☐
Ruda, biergasa dehe gárrenávdnasiid fállan dutnje seaksa ovddas	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 75.

74. Gii lea dahkan dutnje ovddit gažaldagas govviduvvon seksuála veahkaváldi mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát válljet eanet olbmuid.*

- Ustit dehe eará oahpes nuorra dehe mánná
- Bearraša ráves olmmos (eadni, eadnebealli, áhčči, áhččebealli, váhnema servvoštallanguoibmi)
- Sadjásašbearraša eadni dehe áhčči
- Oappáš (oabbá, viellja, oabbábealli, vielljabealli)
- Eará fuolki (áddjá, áhkku, goaski, muottá, eanu, siessá, eahki, čeahči, oambealle, vilbealle)
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjaluslágádusa oahpisteadji dehe dikšu
- Oahpaheaddji dehe oahppolágádusa eará ráves olmmoš
- Áiggeáji oahpisteadji, hárjeheaddji dehe eará danveardásaš
- Amas olmmoš
- Eará olmmoš

75. Leatgo mitalan mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat muosáhan seksuála heađušteamis dehe veahkaválddis soames ráves olbmui geasa luohát?

- Juo
- In
- In leat vásihan heađušteami dehe veahkaválddi (sirdás gažaldahkii 77)

76. Leatgo ožžon doarjaga ja veahki iežat muosáhan seksuála heađušteapmái dehe veahkaváldái mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo, olu	Juo, muhtun veardde	In, muhto livččen dárbbášán	Mun in leat dárbbášán veahki
Oahppolágádusa ráves olbmuin (oahpaheaddji, dearvvašvuohtadikšu, doavttir, psykologa, kuráhtor)	☐	☐	☐	☐
Bálvalusain oahppolágádusa olggobealde (omd. dearvvašvuohtagovddáš, boleš, mánáidsuodjalus)	☐	☐	☐	☐
Iežat váhnemiin	☐	☐	☐	☐
Ustibiin ja eará lagaš olbmuin	☐	☐	☐	☐

Bearrašis vásihuvvon veahkaváldi

Váhnemiin dárkkuhuvvojit dáin gažaldagain ovdamearkka dihte eadni dehe eadnebealli, áhčči dehe áhččebealli, adopsuvdnaváhnemat, sadjásašbearraša váhnemat dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteaddjit.

77. Leago du váhnen guođđán **du** guhkes áigái biepmu dehe juhkamusa, ráinnas biktasiid dehe ráinnas, liegga báikki orruma haga?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge
- Dávjá ealliman áigge

78. Leago du váhnen bealkán, loavkidan, vuollánahtán dehe uhkidan **du** dehe ožžon du dovdat iežat ii-sávahahttin?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge
- Dávjá ealliman áigge

79. Leatgo du váhnemat dahkan **dutnje** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	II	1-2 háve	3 háve dehe dávjjit	Lea dahkan, muhto in muite man galle háve
Biehttan hupmamis dutnje guhkes áigái	☐	☐	☐	☐
Loavkidan sánalaččat, ovdamearkka dihte bealkán du	☐	☐	☐	☐
Vuollánahtán dehe hehpehan du	☐	☐	☐	☐
Uhkidan hilgut dehe guođđit du okto	☐	☐	☐	☐
Báلكon, časkán dehe čiekčan dávviid (omd. speigalan uvssaid)	☐	☐	☐	☐
Lássen du juoga báikái	☐	☐	☐	☐
Uhkidan du veahkaváldiin	☐	☐	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 81.

80. Gii lea dahkan **dutnje** ovddit gažaldagas govviduvvon áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát válljet eanet olbmuid.*

- Eadni dehe eadnebealli
- Áhčči dehe áhččebealli
- Sadjásašbearraša eadni
- Sadjásašbearraša áhčči
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteadji dehe dikšu
- Eará váhnen dehe fuolaheadji

81. Nabe leatgo ieš oaidnán dehe gullan, ahte soames iežat bearrašis lea dahkan **iežat nuppi bearašlahttui** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Biehttan hupmamis sutnje guhkes áigge	☐	☐
Loavkidan sánálaččat, ovdamearkka dihte bealkán su	☐	☐
Vuollánahtán dehe hehpehan su	☐	☐
Uhkidan hilgut dehe guođđit su okto	☐	☐
Bálkon dehe čiekčan dávviriid (omd. speigalan uvssaid)	☐	☐
Lássen su juoga báikái	☐	☐
Uhkidan su veahkaválddiin	☐	☐

Váhnemiin dárkkuhuvvojit dán gažaldagain ovdamearkka dihte eadni dehe eadnebealli, áhčči dehe áhččebealli, adopsuvdnaváhnemat, sadjásašbearraša váhnemat dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteadjit.

82. Leago iežat váhnen časkán, čiekčan dehe fysihkalaččat geahččalan bávččagahttit **du** juoga ládje?

- Eai goassige
- Oktii dehe guktii ealliman áigge

Dávjá ealliman áigge

83. Leatgo du váhnemat dahkan **dutnje** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	II	1–2 háve	3 háve dehe dávjjit	Lea dahkan, muhto in muitte man galle háve
Dollen du nu, ahte don leat bávččagan	☐	☐	☐	☐
Norddadan dehe ravgon du vašánit	☐	☐	☐	☐
Duhkuštan du	☐	☐	☐	☐
Spežžen du	☐	☐	☐	☐
Čorbmadan du dehe časkán dinggain	☐	☐	☐	☐
Čievččastan du	☐	☐	☐	☐
Bávččagahttán du muđuid fysihkalaččat	☐	☐	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 85.

84. Gii lea dahkan **dutnje** ovddit gažaldagas govviduvvon áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge? *Sáhtát válljet eanet olbmuid.*

- Eadni dehe eadnebealli
- Áhčči dehe áhččebealli
- Sadjásašbearraša eadni
- Sadjásašbearraša áhčči
- Bearašruovttu dehe mánáidsuodjalanlágádusa oahpisteadđji dehe dikšu
- Eará váhnen dehe fuolaheadđji

85. Nabe leatgo ieš oaidnán dehe gullan, ahte soames du bearrašis lea dahkan **iežat nuppi bearašlahttui** čuovvovaš áššiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Dollen su nu, ahte son bávččagii	☐	☐
Norddadan dehe ravgon su vašánit	☐	☐

	Juo	In
Duhkuštan su	☐	☐
Spežžen su	☐	☐
Čorbmadan su dehe časkán dinggain	☐	☐
Čievččastan su	☐	☐
Bávččagahtán su muđuid fysihkalaččat	☐	☐

86. Leatgo mitalan mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat bearrašis muosáhan vuoiŋŋalaš dehe fysalaš veahkaválddis muhtun ráves olbmui geasa luohtát?

- Juo
- In
- In leat vásihan veahkaválddi bearrašis (sirdás gažaldahkii 88)

87. Leatgo ožžon doarjaga ja veahki bearrašis mañimus vássán **12 mánu** áigge iežat muosáhan veahkaváldái?

	Juo, olu	Juo, muhtun veardde	In, muhto livččen dárbbasan	Mun in leat dárbbasan veahki
Oahppolágádusa ráves olmuin (oahpaheaddji, dearvvašvuohtadikšu, doavttir, psykologa, kuráhtor)	☐	☐	☐	☐
Bálvalusain oahppolágádusa olggobealde (omd. dearvvašvuohtaguovddáš, boleš, mánáidsuodjalus)	☐	☐	☐	☐
Iežat váhnemiin	☐	☐	☐	☐
Ustibiin ja eará lagaš olmuin	☐	☐	☐	☐

Jos leat vásihan heađušteami dehe veahkaválddi, de lea hui dehálaš mitalit daš ráves olbmui. Sáhtát hupmat ovdamearkka dihte oahpaheaddjai dehe iežat oahppolágádusa dearvvašvuohtadikšui. Sáhtát maid čuojahit MML:a Mánáid ja nuoraid telefovnii dege Rihkusgillájeaddjigohccái.

Veahki oažžun ja bálvalusat

15 / 20

Dearvvašvuohtadikšu ja doavttir dahkaba buot ohppiide dearvvašvuohtadárkkástusaid jeavddalaččat. Dábalaččat dearvvašvuohtadikšu bovde dehe addá áiggi dearvvašvuohtadárkkástussii. Dasa lassin stuđeanttat sáhttet fitnat dearvvašvuohtadikšu dehe doaktára vuostaváldimis dárbbu mielde.

88. Leatgo fitnan **dán lohkanjagi** áigge oahppolágádusat dearvvašvuohtadikšu, doaktára, kuráhtora dehe psykologa luhtte?

	In, ii leat leamaš dárbu	In, geahččalin inge beassan	Juo, 1-2 háve	Juo, 3-5 háve	Juo, eanet go 5 háve
Dearvvašvuohtadikšu ságain muđuid go dearvvašvuohtadárkkástusas	☐	☐	☐	☐	☐
Doaktára ságain muđuid go dearvvašvuohtadárkkástusas	☐	☐	☐	☐	☐
Kuráhtora ságain	☐	☐	☐	☐	☐
Psykologa ságain	☐	☐	☐	☐	☐

89. Man álki dus lea leamaš beassat oahppolágádusat dearvvašvuohtadikšu, doaktára, kuráhtora dehe psykologa vuostávdímii **dán lohkanjagi** áigge?

	Hui álki	Oalle álki	Ii álki iige váttis	Oalle váttis	Hui váttis
Dearvvašvuohtadikšu ságaide eará go dearvvašvuohtadárkkástussii	☐	☐	☐	☐	☐
Doaktára ságaide eará go dearvvašvuohtadárkkástussii	☐	☐	☐	☐	☐
Kuráhtora ságaide	☐	☐	☐	☐	☐
Psykologa ságaide	☐	☐	☐	☐	☐

90. Goas don leat mañimus fitnan stuđeantadearvvašvuohtafuolahusa dearvvašvuođa **dárkkástusas**? *Vállje ovttá molssaeavttu nu ahte guoská sihke dearvvašvuohtadikšu ja doaktára.*

	Vuodđoskuvlla badjeluohtáin	1. studerenjagi	2. studerenjagi	In dieđe
Dearvvašvuohtadikšu luhtte	☐	☐	☐	☐
Doaktára luhtte	☐	☐	☐	☐

91. Mot čuoovvovaš áššit ollašuvve **mañimus** dearvvašvuohtadárkkástusas?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	li seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Hubmojuvvui munnje dehálaš áššiin	☐	☐	☐	☐	☐
Mu oaivil guldaluvvui	☐	☐	☐	☐	☐
Ságastallojuvvui ruovttu áššiin	☐	☐	☐	☐	☐
Dusten muitalit iežan áššiin rehálaččat	☐	☐	☐	☐	☐

92. Leago oahppolágádusastat muhtun ráves olmmoš, geainna sáhtát dárbbu mielde ságastallat áššiin, mat deddet du miela?

- li
- Juo
- In dieđe

93. Leatgo don ožžon doarjaga ja veahki iežat buresbirgejupmái oahppolágádusa čuovvovaš ráves olbmui **dán lohkanjagi** áigge?

	Juo, olu	Juo, muhtun veardde	In, muhto livččen dárbbášan	Mun in leat dárbbášan veahki
Dearvvašvuohtadikšus	☐	☐	☐	☐
Doaktáris	☐	☐	☐	☐
Psykologas	☐	☐	☐	☐
Kuráhtoris	☐	☐	☐	☐
Oahpaheaddjis	☐	☐	☐	☐
Oahppolágádusa muhtun eará ráves olbmos	☐	☐	☐	☐

Bearaš ja orrun

16 / 20

94. Gos don orut? *Vállje dan molssaeavttu, mii buoremusat govvida du dili.*

- Váhnemiiguin oktasaš ruovttus (sirdás gažaldahkii 96)

- Orun sulaid liikká olu iežan goappaš váhnemiin ovdamearkka dihte vuorrovahkuid, soai eaba oro ovttas (sirdás gažaldahkii 96)
- Orun ovttas váldoáššis iežan nuppi váhnemiin ja mun lean nuppi váhneman luhtte duollet dälle, ovdamearkka dihte vahkuloahpaid (sirdás gažaldahkii 96)
- Iežan ovtta váhnemiin (sirdás gažaldahkii 96)
- Áhkuin ja ádjáin dehe eará fulkkiiguin almmá váhnemiid haga
- Sadjásašbearrašis (sirdás gažaldahkii 96)
- Mánáidruovttus, nuoraidruovttus dehe skuvlaruovttus (sirdás gažaldahkii 96)
- Bearašruovttus (sirdás gažaldahkii 96)
- Orun internáhtas (sirdás gažaldahkii 96)
- Seallavisttis, oktasaš dálloalalus dehe "searvádallanstobus" (sirdás gažaldahkii 96)
- Okto omd. láigoviesus dehe oamastanvisttis (sirdás gažaldahkii 96)
- Ovttas iežan guimmiin (orrun- dehe náittoslihtus) (sirdás gažaldahkii 96)
- Orun guimmiin ja mánáin/mánáiguin (sirdás gažaldahkii 96)
- Orun okto mánáin/mánáiguin (sirdás gažaldahkii 96)
- Orun váhnemiid luhtte ovttas iežan mánáin/mánáiguin (sirdás gažaldahkii 96)
- Eará ládje (sirdás gažaldahkii 96)

95. Manin orut áhkuin ja ádjáin dehe eará fulkkiiguin?

- Sosiálabargi (sosba) lea dadjan gos orun
- Eará ákkaid dihte
- In máhte čilget

96. Mat čuovvovaš áššiin govvidit iežat bearraša? *Sáhtát válljet máŋga molssaeavttu.*

- Mus lea okta váhnen
- Mus leat guokte váhnema
- Mus leat eanet go guokte váhnema
- Mus eai leat váhneamat dehe mus ii leat oktavuohhta sutnuide
- Mu váhneamat leaba earránan
- Orun ođđabearrašis
- Oron arvedávgebearrašis
- Bearrašisttán leat jumežat, golmmežat dehe njelježat
- Mun lean adopterejuvvon

97. Veahkehatgo dehe divššutgo iežat bearašlahtu dehe eará lagaš olbmo, geas lea ovdamearkka dihte duođalaš buozalmas, váddu dehe gii lea hui boaris?

- iežan bearrašis ii leat dákkár dilli dehe veahkkedárbu
- Muhtun geardde jagis
- Mánnosaččat
- Vahkkosaččat
- Beaivválaččat dehe measta beaivválaččat

98. Mii lea alimus skuvlejupmi, man du váhnemat leaba čađahan?

	Eadni	Áhčči	Eará váhnen
Vuođđoskuvla dehe danveardásaš	☐	☐	☐
Logahat dehe ámmátoahppolágádus	☐	☐	☐
Logahaga dehe ámmátoahppolágádusa lassin ámmátlaš oahput	☐	☐	☐
Universiteahhta, ámmátallaskuvla dehe eará allaskuvla	☐	☐	☐

99. Makkárin árvoštalat din bearraša ruđalaš dili?

- Hui buorin
- Oalle buorin
- Govttolažžan
- Oalle heittohin
- Hui heittohin

100. Man riikkas don ja du váhnemat leat riegádan? *Vástit nu ahte guoská buohkaid*

	Don	Eadni	Áhčči
Suopma	☐	☐	☐
Ruoŧa	☐	☐	☐
Estteenan	☐	☐	☐

	Don	Eadni	Áhčči
Ruošša dehe ovddeš Sovjetlihttu	☐	☐	☐
Ovddeš Jugoslavia	☐	☐	☐
Muhtun eará Eurohpa riika	☐	☐	☐
Somalia	☐	☐	☐
Irak	☐	☐	☐
Iran	☐	☐	☐
Afganistan	☐	☐	☐
Kiinná	☐	☐	☐
Thaieanan	☐	☐	☐
Vietnam	☐	☐	☐
Muhtun eará riika	☐	☐	☐

101. Man guhká don leat orron Suomas?

- Oba eallenahkán
- Badjel 10 jagi, muhto in álohii
- 5–10 jagi
- 1–4 jagi
- Vuollel jagi

102. Basttátgo ságastallat iežat váhnemiiguin iežat áššiin?

- En jur goassige
- Duollet dálle
- Oalle dávjá
- Dávjá

Duhtavašvuohta eallimii

17 / 20

103. Leatgo don eallimasat dálá áigge

- Hui duhtavaš
- Oalle duhtavaš
- In duhtavaš inge duhtameahttun
- Oalle duhtameahttun
- Hui duhtameahttun

104. Man muddui leat ovttá dahje sierra oaivilis čuovvovaš čuoččuemiiguin? *Merke juohkehaš čuoččuheami bokte dan molssaeavttu, mii govvida buoremusat iežat vásáhusat.*

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	li seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Dovddan, ahte iežan beaivválaš dahkamušain lea mearkkašupmi	☐	☐	☐	☐	☐
Oaččun miehtemielalaš máhcahaga iežan dahkamušain	☐	☐	☐	☐	☐
Gulan alccesan dehálaš jovkui dehe servošii	☐	☐	☐	☐	☐
Mun lean dárbbášlaš eará olbmuide	☐	☐	☐	☐	☐
Bastán váikkuhit iežan eallima johtui	☐	☐	☐	☐	☐
Dovddan, ahte eallimisttán lea ulbmil	☐	☐	☐	☐	☐
Bastán háhpohallat munnje dehálaš áššiid	☐	☐	☐	☐	☐
Oaččun ieš veahki dalle, go dan duodas dárbbášan	☐	☐	☐	☐	☐
Muosáhan, ahte munnje luhttojuvvo	☐	☐	☐	☐	☐
Bastán váikkuhit muhtin iežan eallinbirrasa áššiide	☐	☐	☐	☐	☐

Friddajáigi

18 / 20

Čuovvovaš gažaldagas neahtain dárkkuhuvvojit heivehusat, spealut, filmmat dehe prográmmat, mat geavahuvvojit sierralágán rusttegiiguin (dego giehtatelefovdna, tabléahтта, dihtor, televišuvdna) Neahta geavahus leat maid sosiála media ja fierbmebálvalusat.

105. Man dávjá leat muosáhan čuovvovaš áššiid?

	Hui dávjá	Oalle dávjá	li beare dávjá	In goassige

	Hui dávjá	Oalle dávjá	Ii beare dávjá	In goassige
Mun lean geahččalan orrut unnit áiggi nehtas, muhto in leat lihkestuvvan	☐	☐	☐	☐
Mun galggalin loaktit eanet áigge bearrašiin, ustiibiiguin dehe leavssuiguin, muhto buot áigi gollá nehtas	☐	☐	☐	☐
Mun lean fuobmán iežan leat nehtas, vaikko mus ii leat rievtti mielde leamaš oba miellage doppe orrut	☐	☐	☐	☐
Lean dovdan iežan jierástuvvan go in leat beassan nehtii	☐	☐	☐	☐
In leat boradan dehe nohkkan nehta geažil	☐	☐	☐	☐

Ruhtaspealuin dárkkuhuvvo speallan, mas **vuoitu dehe dáhpa lea ruhta**. Ruhtaspealut leat ee. veahtalanspealut, ruhtaspealloautomáhtat, faskunvuorbbit, ruhtaspealut, mat spellojuvvojit internehtas (dego neahttapoker) sihke priváhta goartaspealut ruhtabidjosiiguin.

106. Man dávjá spealat ruhtaspealuid?

- 6–7 beavvi vahkus
- 3–5 beavvi vahkus
- 1–2 beavvi vahkus
- Hárvvit go oktii vahkus
- Hárvvit go oktii mánu
- In leat speallan maŋimus jagi áigge

107. Man dávjá dagat čuovvovaš áššiid stuđerenbeavvi olggobealde?

	Measta beaivválaččat	Juohke vahku	Juohke mánu	Hárvvit	In goassige
Mu áiggeádjín lea lihkađeapmi dehe faláštallan	☐	☐	☐	☐	☐
Mu áiggeádjín lea lávlun, čuojaheapmi dehe komponeren	☐	☐	☐	☐	☐
Mu áiggeádjín lea neavttašeapmi, sirkkus dehe dánsen	☐	☐	☐	☐	☐
Mu áiggeádjín sárgun, málen dehe čuovgagovven	☐	☐	☐	☐	☐
Logan girjjiid iežan illun	☐	☐	☐	☐	☐
Čálán divttaid dehe mitalusaid	☐	☐	☐	☐	☐
Finan ealligovain, teáhteris, konsearttas dehe čájáhusain	☐	☐	☐	☐	☐

	Measta beaivválaččat	Juohke vahku	Juohke mánu	Hárvvit	In goassige
Duddjon giehta- dehe muorradujiid, buđaldan dehe divodan mášiinnaid dehe rusttegiid	☐	☐	☐	☐	☐
Mun koden dehe prográmmeren	☐	☐	☐	☐	☐
Mu áiggeádjijn lea speallat giehtatelefovnnain, tableahtain, dihtoriin dehe danveardásaččain	☐	☐	☐	☐	☐
Ráhkadan animašuvnnaid, videoid dehe ealligovaid	☐	☐	☐	☐	☐
Almmostahtán mediasisdoalu ovdamearkka dihte čálán bloggaid, ráhkadan videobloggaid dehe ráhkadan videoid internehtii	☐	☐	☐	☐	☐
Divššun biebmoealli dehe šibiha	☐	☐	☐	☐	☐
Oassálasttán muhtun eará searvvi, ovtastumi dehe organisašuvnna doibmii, omd. iskárlihkáduš, 4H-riekkis, eaktodáhtolaš čáskadangoddi, eaktodáhtolaš doaibma, searvegoddi	☐	☐	☐	☐	☐
Barggadan jeavddalaččat juoidá eará	☐	☐	☐	☐	☐

Dáidagiin ja kultuvrrain buđaldeapmi lea ovdamearkka dihte sárgun, čállin, koden dehe teáhteris, festariin, sirkosis dehe museas fitnan. Maiddái musihka guldaleapmi, girjiid lohkan, govven ja videoid ráhkadeapmi dehe ealligovaid geahččan lea dáidagiin ja kultuvrrain buđaldeapmi.

108. Man dávjá dagat dáidaga dehe kultuvrra oahpisteami mielde dehe iešoaiivves **friddjaáigge**?

	Measta beaivválaččat	Juohke vahku	Juohke mánu	Hárvvit	In goassige
Oahpisteami mielde diimmuin, ovdamearkka dihte dáiddaoahppolágádusas dehe oahppolágádusa rieggás	☐	☐	☐	☐	☐
Iešoaiivves	☐	☐	☐	☐	☐

109. Smiehta buot dáidaga ja kultuvrra buđaldeamát mañimus vássán **7 beaivvi** áigge. Man galle beaivve lea buđaldan dáidagiin ja kultuvrrain aŋkke diimmu beaivvis?

- 0 beaivve
- 1 beaivve áigge
- 2 beaivve áigge
- 3 beaivve áigge
- 4 beaivve áigge

- 5 beaivve áigge
- 6 beaivve áigge
- 7 beaivve áigge

110. Barggatgo stuđereami lassin eahketbeivviid, eahkediid dehe vahkuloahpaid barggu, mas dutnje máksojuvvo bálká?

- In (sirdás gažaldahkii 112)
- Juo

111. Barggan gaskamearálaččat vahkus

- 1-5 diimmu
- 6-10 diimmu
- Badjel 10 diimmu

112. Merke molssaeavttu, mii buoremusat govve du iežat oaivila.
Orrunguovlluin dárkkuhuvvo iežat gávpotoasi dehe unnit báikegottiin ovdamearkka dihte gieldda dehe čoahkkebáikki.

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Orrunguovlluinan ordnejuvvo beroštahtti friddjaáiggi doaibma nuoraide	☐	☐	☐	☐	☐
Orrunguovlluinan leat doarvái orodansajit nuoraide	☐	☐	☐	☐	☐
Mun diedán orrunguvlon áiggeádjevejolašvuodain	☐	☐	☐	☐	☐
Munnje heivvolaš áiggeádjebáikkid leat liiggás guhkin	☐	☐	☐	☐	☐
Áiggeájit, mat beroštahttet mu, leat ilá divrasat	☐	☐	☐	☐	☐

Vástit vel loahpaide gažaldagaide, jos orut fulkkiid luhtte, sadjásašbearrašis, bearašruovttus dehe mánáidsuodjalanlágádusas.

113. Galle jahkásaš don ledjet, go fárrejit **vuosttaš háve** iežat fulkkiid lusa, sadjásašbearrašii, bearašruktui dehe mánáidruktui?

114. Muhtimin sierra ákkaid geažil mánát ja nuorat lonuhit orrunbáikki. Galle sierra sadjásašbearrašis dehe lágádusas don leat orron iežat eallima áigge? *Rehkenastte mielde maiddái dan báikki, gos don dál orut.*

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 dehe eanet
- In máhte dadjat

115. Galle jagi don leat orron dan sadjásašbearrašis dehe lágádusas, gos **orut dál?**

- Vuollel jagi
- 1-3 jagi
- 4-6 jagi
- Čieža jagi dehe eanet
- In máhte dadjat

Áššehasplánašiehtadallamis (ápš, ápši) šihthojuvvo áššiin, maŧ gusket du, ovttasrádiid sosiálabargiinat (sosbainat) ja dus áittardeaddji ráves olbmuiŋuin.

116. Leatgo oassálastán áššehasplánašiehtadallamii maŋimus vássán **12 mánu** áigge?

- Juo
- In, mus ii leat leamaš dakkár (sirdás gažaldahkii 118)
- In, in leat hálidan oassálastit (sirdás gažaldahkii 118)

- In dieđe, mii dat lea (sirdás gažaldahkii 118)

117. Smiehta maŋimus áššehasplánašiehtadallama. Mot čuovvovaš áššit ollašuvve iežat buohta?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Hubmojuvvui munnje dehálaš áššiin	☐	☐	☐	☐	☐
Mu oaivil guldaluvvui	☐	☐	☐	☐	☐
Ságastallojuvvui ruovttu áššiin	☐	☐	☐	☐	☐
Dusten muitalit iežan áššiin rehálaččat	☐	☐	☐	☐	☐

iežat mánáidsuodjalusa sosiálabargi (sosba) atná ávvira áššiin, maŋ laktásit du dikšunsaji gávdnamii. Son válmmaštallá dehe dahká dikšunsaji gávdnama mearrádusaid (omd. áššehasplánaid). Son ii leat iešoahpisteaddját.

118. Diedátgo, gii lea iežat sosiálabargi **dálá áigge**?

- Juo
 In

119. Leatgo deaivvadan iežat sosiálabargiin maŋimus vássán **12 mánu áigge**?

- Juo
 In
 In leat háldidan deaivat
 Mus ii leat sosiálabargi

120. Leatgo deaivvadan iežat sosiálabargiin **guovttá gaska** maŋimus vássán **12 mánu áigge**?

- Juo
 In

- In leat háldidan deaivat
- Mus ii leat sosiálabargi

121. Leatgo muosáhan čuovvovačča dáláš sadjásašbearrasisttát dehe lágádusas maŋimus vássán **12 mánu** áigge?

	Juo	In
Oktavuohtadoallama ráddjen (ODR)	☐	☐
Gitta doallan	☐	☐
Lihkadanfriddjavuođa ráddjen (LFR)	☐	☐
Guđđojuvvon biepmu haga ránggaštussan juostá	☐	☐
Joavkoránggaštus (buohkat ránggaštuvvojit, go okta dehe muhtin lea rihkkon njuolggadusaid)	☐	☐
Ránggaštus, mas it diehtán, mas dat bodii	☐	☐

122. Muhtimin mánát dehe nuorat muosáhit, ahte singuin meannuduvvo earenoamáš hejot dehe eahpevuoiggalaččat. Dieđátgo, gii sáhtášii veahkehit du, jos duinna meannuduvvošii ná?

- Juo
- In

123. Maid oaivvildat orrumisttát dáláš sadjásašbearrašis dehe lágádusas?

	Ollásit seamma oaivilis	Seamma oaivilis	Ii seamma iige sierra oaivilis	Sierra oaivilis	Ollásit sierra oaivilis
Mus lea oadjebas orrun	☐	☐	☐	☐	☐
Dát orru munnje buorrin báikin orrut	☐	☐	☐	☐	☐
Muinna meannuduvvo árvasit	☐	☐	☐	☐	☐
Sáhtán čuovvut munnje dehálaš árvvuid (omd. kultuvra, oskkoldat, eallinoaidnu)	☐	☐	☐	☐	☐

124. Makkár vejolašvuohta dus lea leamaš váikkuhit čuoovvovaš áššiide dáláš sadjásašbearrásisttát dehe lágádusas mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Hui buorre	Oalle buorre	Ii buorre iige heittot	Oalle heittot	Hui heittot
Orrunbáikki oktasaš njuolggadusaid ráhkadeapmi	☐	☐	☐	☐	☐
Orrunbáikki árga, dego boradeapmi, friddjaáigi	☐	☐	☐	☐	☐

125. Leatgo dáláš sadjásašbearrásisttát dehe lágádusas eará mánát dehe nuorat?

- Juo
- Ii (sirdás gažaldahkii 129)

126. Leago nubbi dáláš sadjásašbearrásisttát dehe lágádusas orru **mánná dehe nuorra** dahkan dutnje čuoovvovaš ášiid mañimus vássán **12 mánu** áigge?

	Eai ollenge	Muhtun gearde jagis	Mánnosaččat	Vahkkosaččat	Beaivválaččat dehe measta beaivválaččat
Navddášan ilgadi, dahkan bogostahkan dehe hárdán loavkidahtti ládje	☐	☐	☐	☐	☐
Hárdán dehe eardudan vásedin	☐	☐	☐	☐	☐
Guođđán vuhtiiválddekeahhtá dehe verdejoavkku olggobeallái	☐	☐	☐	☐	☐
Viiddidan giellásiid eará mánáide dehe nuoraide loavkidanulbmilis	☐	☐	☐	☐	☐
Dolvon ruđa dehe dávviriid dehe cuvken dávviriid	☐	☐	☐	☐	☐
Uhkádallan dehe bákkuhan dahkat áššiid vuostehágolaččat	☐	☐	☐	☐	☐
Gidden dehe lássen du veahkájit juoga sadjái	☐	☐	☐	☐	☐
Časkán, čiekčan dehe norddadan	☐	☐	☐	☐	☐
Dahkan juoidá eará ahkida	☐	☐	☐	☐	☐

Jos vástidit ovddit gažaldagas buot sajiide ii, nu sáhtát sirdásit gažaldahkii 129.

127. Leatgo muitalan maŋimus vássán **12 mánu** áigge iežat muosáhan nuppi máná dehe nuora dahkan givssideamis dehe veahkaválddis soames ráves olbmui, geasa luohát?

- Juo
- In (sirdás gažaldahkii 129)

128. Mii lea dáhpáhuvvan dan maŋjel, go don leat muitalan nuppi máná dehe nuora dahkan givssideamis dehe veahkaválddis?

- Givssideapmi dehe veahkaváldi lea nohkan
- Givssideapmi dehe veahkaváldi lea unnon
- Givssideapmi dehe veahkaváldi lea joatkašuvvan dego ovdalge
- Givssideapmi dehe veahkaváldi lea vearránan
- In dieđe

129. Leatgo oktavuodas čuovvovaš olbmuide **vai deaivvadat** sin? *Gažaldagas dárkkuhuvvojit dakkár olbmot, geaid luhtte it jur oro dál.*

	Juo, ilá dávjá	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit deaivat	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
Eadni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Áhčči	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš oabbá dehe viellja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eará dutnje lagaš fuolki, ovdamearkka dihte áddja/áhkku dehe fáttar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš ustít dehe olmmái	☐	☐	☐	☐	☐	☐

130. Leatgo oktavuodas čuovvovaš olbmuide **muđuid go deaivvadeamiin** singuin, ovdamearkka dihte čuojahemiin dehe deakstasáddagiiguin? *Gažaldagas dárkkuhuvvojit dakkár olbmot, geaid luhtte it jur oro dál.*

	Juo, ilá dávjá	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit leat oktavuodas	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Juo, ilá dávja	Juo, vuohkkasit	Juo, muhto ilá hárvvit	In ollenge, daningo in hálit leat oktavuodas	In ollenge eará ákkaid dihte	Mus ii leat
Eadni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Áhčči	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš oabbá dehe viellja	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eará dutnje lagaš fuolki, ovdamearkka dihte áddja/áhkku dehe fáttar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dutnje lagamuš ustít dehe olmmái	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20 / 20

Giitu vástadusainat!

Jos jearahallama áššit smiehtadahttet du, ságastalathan dain iežat váhnemiigun dehe eará oahpes ráves olbmuin. Sáhtát maid váldit oktavuoda iežat oahpaheaddjái, psykologii dehe kuráhtorii.

Sáhtán dárbbu mielde addit máhcahaga jearahallamis:

MÁNÁT, NUORAT JA BEARRAŠAT -OVTTADAT

Vástideaddji dutki Nina Halme, [REDACTED]

PL 30

00271 Helsinki

© THL 2019